

Виходить що тиждень
в неділю.

Адреса редакції
і адміністрації:

„Свобода“, Львів,
Ринок 10, П. пов.

Телеф. Редакції: 29-41.

СВОБОДА

СЕЛЯНСКА ГАЗЕТА

Орган Українського Національно-Демократичного Об'єднання.

ПЕРЕДПЛАТА

вносить в краю: кі-
сячно 80 сот., чверть-
річно 2 зол. 20 сот.
В Америці 2 дол. річно.
Зміна адреси 50 сотиків

Кодине число кошту

20 сот.

Телеф. Друкарні: 29-26.

Чи вони чого навчилися?

За єдність Української Парламентарної Репрезентації.

Після розписання виборів до союму і сенату Українське Національно-Демократичне Об'єднання старалося дійти до порозуміння з іншими українськими партіями, а саме з тими партіями, що стоять на національному ґрунті. Заходи Об'єднання не увінчалися успіхом. Другі партії поставили інтерес партійний понад інтереси нації. Яка шкода вийшла з цього, видно тепер аж надто виразно. Каже стара поговорка: де двох б'ється, там третій користає. У нас під час передвиборчої кампанії водилися за чуб всі партії українські. Гризлися між собою дві радикальні партії („лівиця“ і „правниця“) два селяроби („лівиця“ і „правниця“), йшла внутрішня боротьба в нелегальній комуністичній партії. А всі вони разом головне вістря своєї агітації звертали не в сторону польську, тільки в сторону Українського Національно-Демократичного Об'єднання. В цім напрямі помагали їм ще хлібоїди Даниловича і москвофільські недобитки на спілку з нещасними упіпистами. Кінцевий вислід цього замотиличення відомий: українські голоси розбилися і понад двадцять мандатів, які могли здобути українці, опинилися в руках польських. Це безумовно велика втрата. І такий вислід розбиття українських голосів не причиняється до піднесення нашої поваги перед широким світом. Та на цьому не кінець. Наслідком внутрішнього розвалу багато менше свідомих виборців або відтягнулося від участі у виборах, або далось збаламутити чи застрашити чи заманити і кинуло свої голоси на „одинку“.

І в решті: наслідком внутрішнього розбиття не вихиснувано як слід тримісячний передвиборчий період для піднесення беззастоватності західноукраїнської суспільності. Як що створеноби одноцілий український виборчий фронт, всі українські політичні партії мусіли б говорити виборцям про те, як боротися з спільним противником, що нам треба робити на окремих царинах життя, щоби ми з великого історичного спору вийшли побідниками.

Українські т. зв. інтернаціональні та соціалістичні партії вибрали для себе хвилево вигіднішу доріжку на час виборчої кампанії: вони поставили собі за ціль нищити Українське Національно-Демократичне Об'єднання. А лаючи Об'єднання, не потребували займатися польською стороною. На це „не мали часу“.

І добре було полякам з таким поставленням справи з боку українських соціалістів та інтернаціоналістів, бо вони таким чином облекшували полякам роботу. Тому поляки таким ласкавим оком дивилися на божевільну агітацію селярбів, радикалів, упіпистів і т. д. Вони-ж посередньо гнали виборців в обійми „одинки“...

Вибори покінчені. Тепер насувається питання: чи винуватки розвалу памяталися, чи бодай частинно направлять лихо, яке спричинили своїм засліпленням? Бачутьжеж, що їхня затія на знищення Об'єднання не вдалася і Об'єднання з ви-

борів вийшло побідно мимо того, що проти нього йшли одною лавою всі польські партії, мимо того, що його бомбардували селяроби, комуністи, радикали, упіписти, хлібоїди Даниловича і москвофіли.

Інтерес нації диктує, щоби на парламентарній арені українці виступили єдиним фронтом. Інтерес нації диктує створення одноцілої Української Парламентарної Репрезентації. Якщо до цього не прийшло би, світ з нас сміявся би. Бо що в союмі чи сенаті можуть досягнути маленькі клуби, які в додатку воюють з собою? Нічого!

Українське Національно-Демократичне Об'єднання вирішило поробити заходи в справі утворення одноцілої Парламентарної Репрезентації західно-українських земель. Над цю справу радили 16.

Дві головні причини.

„Нарід“ про програну виборчу кампанію на північно-західних українських землях.

Редагований відомим письменником-холомщиком Вол. Островським „Нарід“ ось що пише про дві головні причини страшною поразки під час виборчого бою на північно-захід. українських землях:

Перша — відсутність забезпеченої конституцією і виборчою ординацією свободи виборів. Листа № 1, виставлена з метою створити урядову більшість в союмі, на наших північно-західних землях позбавила український блок усякої свободи виборчої праці, а сама, користуючись великим апаратом, робила, що тільки хотіла, щоб одержати більшість карток.

Робила й зробила...

Нам залишається одно: не визнавати виборів і домагатися уневажнення їх на всіх наших північно-західних землях. Підстав є для цього занадто багато.

Друга причина — це наше розбиття на дрібні групи, штучно створені за московські червонці та варшавські злоті, а також і егоїзмом окремих осіб, які для особистих інтересів принесли в жертву українську справу.

„Нарід“ передбачав катастрофу ще задовго до виборів і не раз закликав наше громадянство до створення єдиного фронту.

Та хвороба „межисобиць“ занадто вже спаралізувала мізки наших слабоду-

хих політиків і жадне тверезе слово не могло на них вплинути.

Тепер, одержавши удар обухом по голові й стоячи біля розбитого виборчого корита, може вони зрозуміють, що для українського народу нема іншої форми боротьби, як єдиний фронт.

Однак, національна Галичина вийшла в блокові переможно. Сталося це тому, що галицькі діячі за підставу політичного життя завжди вважали національну свідомість населення і для освідомлення мас віддали всі сили. Наші-ж доморослі політики, самі не маючи належного національного виховання, нехтували національне освідомлення населення. Вони весь час вбивали в голову селянству, що шлунок (жолудок), то все. „Єдинка“ пообіцяла цей шлунок наповнити, і невідома отара потяглась за намальованими на папері бубликами, ковбасами, „фляшками“ й злотими.

Як бачимо, „сіно“, про яке колись писав „Нарід“, відіграло роль.

Але й цей факт повинен теж відіграти не меншу роль: українські діячі, приступаючи до дальшої праці, повинні зрозуміти, що народ не може політично жити без національного освідомлення. Національно освідомити селянство й злити його в одноцілий масу — є головним завданням нашої доби.

Нехай же навчать нас цього ганебні вибори.

Пр. 159/28. Sąd okręgowy karny we Lwowie postanowił na posiedzeniu niejawnym po wysłuchaniu Prokuratora przy tymże Sądzie: uchylić po myśli przepisu z art. 76 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 10 maja 1927 Nr. 45 poz. 398 Dzur. dokonane dnia 29 lutego 1928 przez Dyрекcję Policji we Lwowie zajęcie czasopisma „Swoboda“ Nr. 11 z dnia 4. marca 1928 z powodu zamieszczonych w tem czasopiśmie artykułów pod tyt. „Jedynka terroryzuje“ albowiem wobec braku urzędowego zaprzeczenia prawdziwości faktów w zakwestjonowanym artykule podanych. zawierających znamiona występku z § 300 uk. i z art. I. ust. z dnia 10 maja 1927 Nr. 45 poz. 398 i zup. nie ma podstawy do przyjęcia że fakta te się nie wydarzyły, że zatem treść zakwestjonowanego artykułu jest nieprawdziwą. Lwów, dnia 12. marca 1927. — Göttinger.

Вражіння побіди Об'єднання в Галичині серед волинського селянства.

Українське Національно-Демократичне Об'єднання в перших двох роках свого існування всі свої сили і засоби кинуло на галицький ґрунт. І протягом недовгого часу обняло своєю організаційною сіткою всі східногалицькі повіти.

Успіх дволітньої муравлиної праці виявився під час виборів. Хоча проти Об'єднання сприялися всі сили, воно здобуло в Галичині в самих округах 20 соймових мандатів, міжтим коли всі інші українські партії здобули всього 8 мандатів; а з сенатських виборів Об'єднання

вийшло тут з 9 мандатами (7 з округів, а 2 з держ. листи), міжтим коли всі інші укр. партії здобули всього один мандат.

В перших двох роках свого існування Об'єднання не встигло глибоко запускити коріння на північно-західних землях. В Галичині праця управи партії була облекшена: в кожному повіті, в кожному селі були свідомі діячі, на яких можна було спертися в організаційній політичній праці. З цими діячами тісно зв'язане життя економічне та культурно-освітнє.

Політична робота спиралася таким чином на твердій основі організації всіх ділянок національного життя. Отже організаційна діяльність Об'єднання була в Галичині облекшена, можна було переводити її невеликою кількістю одиниць, що станули до послуг управи партії, і невеличкими матеріальними засобами, якими розпоряджалася партія.

А на Волині треба було кинути більшу кількість і людей і матеріальних засобів.

Тут треба було розбудовувати одночасно й організацію економічну й культурно-освітню, бо без цього політична організація булаби кролюю, нежиттєздатною.

На жаль — Об'єднання не мало на стільки матеріальних засобів, щоби вислати на Волинь більшу кількість людей до праці. Зв'язав з Волиню держала управа Об'єднання головним чином через тамошніх послів і сенаторів — націоналістів. А ці в своїй діяльності на волинському ґрунті не старалися створити організаційний апарат партії, працювали під безпартійним стягом, стараючись жити в згоді з місцевими радикальними та безпартійними діячами.

А коли прийшли вибори, дотеперішні співробітники волинських послів і сенаторів, членів Об'єднання, в більшості злигалися з львівськими радикалами і пішли проти них, не перебираючи в агітаційних демагогічних засобах. Головним їхнім кошиком було те, що мовляв — Об'єднання „пансько-попівська“ партія. Вислід цього відомий: радикали на Волині програли так само, як і Об'єднання. Користь з розбиття мас „одинка“. Відстрашаний приклад: якщо Об'єднання і радикали йшли би в сенатських виборах разом, здобули би напевно щонайменше два мандати з Волині. Пішли окремо і не здобули ні одного сенатського мандату.

Pr. 162/28. Sąd okręgowy karny we Lwowie postanowił na posiedzeniu niejawnym po wysłuchaniu Prokuratora przy tymże Sądzie: a) zatwierdzić po myśli przepisu z art. 76 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 10. maja 1927 Nr. 45 poz. 398 Dzur. dokonane dnia 6. marca 1928 przez Dyрекcję Policji we Lwowie zajęcie czasopisma „Swoboda“ Nr. 12 z dnia 11. marca 1928 z powodu, że zamieszczono w tem czasopiśmie artykuły pt. 1) „Starosty, policja i wybory“ w całości zawiera w sobie znamiona zbrodni z § 65 a) b) uk. oraz wydać po myśli przepisu z art. 77 cytowanego rozporządzenia zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowanego. Zarazem wydaje się nakaz odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie pod rygorem następstw przewidzianych w art. 60 tegoż rozporządzenia. — Lwów, dnia 12. marca 1928. Göttinger.

Успіх Об'єднання в Галичині зробив серед волинських селян велике враження. Вони побачили, що балачка про „пансько-попівську“ партію є брехнею, бо деж би в Галичині взялося тих „панів“ і „попів“ аж стільки, щоби вибрати 20 послів? А волинські селяне знають, що галицьке селянство вироблене політично і свідоме національно. І ось на днях до Львова приїхала селянська делегація з Волині, щоби подивитися, як тут працює головний штаб того „пансько-попівського“ Об'єднання. І в розмові з послами-селянами з Об'єднання кулаки стискали з люті на дурисвітів, що їх обріхували на вічах. Перед Об'єднанням влячне поле до праці на Волині.

Цю працю започаткують там наші посли і сенатори.

Мова чисел.

Листа Українського Національно-Демократичного Об'єднання здобула в Галичині в соймових виборах 553.000 голосів, то значить около 56 проц. всіх українських голосів.

Другою з черги йде листа соціалістично-радикальної партії, яка здобула 180.887 голосів, тобто 18,47 процент.

Сельроб-лівниця здобула 74.837 голосів, тобто 7,51 процент. Москвофільські хлібоїди з листи ч. 20 стягнули 64.347 голосів, тобто 6,50 процент.

Сельроб-правиця здобула 48.122 голосів, тобто 4,86 процент. Партія „праці“ здобула 44.919 голосів, тобто 4,50 процент. Хлібоїди Даниловича назбирали 8.887 голосів, що у відношенні до суми всіх українських голосів дає 0,9 процент.

У виборах до сенату Українське Національно-Дем. Об'єднання здобуло в трьох східно-галицьких воевідствах 339.800 голосів, тобто 57,50 процент всіх українських голосів. Соціалісти-радикали дістали 117.278 голосів, тобто 20,20 проц. (як в соймових, так і в сенатських виборах з ними разом йшли соціал-демократи з групи „Вперед“).

Сельроб-лівниця здобув 29.251 голосів (4,90 проц.), москвофіли 24.872 голосів (4,20 проц.), Партія „праці“ 3.779 голосів (0,58 проц.), а УНС 221 голосів (0,04 проц.).

Цікаво буде порівняти вислід теперішніх виборів з виборами з 1922 р., коли наше населення перешло бойкот виборів до польського союму. І так:

В перемиській (ч. 48) окрузі на 257.658 управнених голосувало тепер 207.849, себто 80 проц. (в 1922 р. голосувало 131.464, себто 59 процент).

В самбірській (ч. 49) окрузі на 245.139 управнених голосувало тепер 180.786, себто 74 проц. (в 1922 р. голосувало 96.619, себто 43 проц.).

В львівській (ч. 51) окрузі на 329.698 управнених до голосування голосувало тепер 215.573, себто 65 проц. (в 1922 р. голосувало 99.000, тобто 35 проц.).

В стрийській (ч. 54) окрузі на 308.726 управнених голосувало тепер 239.218, себто 77 проц. (а в 1922 р. лише 144.7000, себто 35 проц.).

В золочівській (ч. 55) окрузі на 452.967 управнених віддало тепер голос 342.111, себто 75 проц. (в 1922 р. голосувало 132.500, себто 34 проц.).

В тернопільській (ч. 54) окрузі голосувало тепер 377.643, отже на 233.000 більше, як в 1922 р.

В станиславському (ч. 53) окрузі на 421.319 управнених голосувало тепер 310.349, себто 73 проц. (в 1922 р. голосувало лише 114.000, себто 32 проц.).

Відкриття сойму

відбудеться ві второк, 27. ц. м. на Замку у Варшаві. Президент республіки виголосить промову і похличе на предсідника найстаршого віком посла. Опісля посли зложать присягу. По полудни відбудеться перше засідання нового сойму задля вибору президії.

До Високоповажаних Виборців 51-го виборчого округу

(Львів-повіт, Жовква, Сокаль, Рава Руська, Цішанів).

Високоповажани Громадяне і Громадянки!

Недовго ще перед виборами, на нарадах в справі посольських кандидатур, представники виборчих організацій 51-го виборчого округу висловили побажання, щоби поміж українськими послами з того округу був бодай один посол, який виріс із села і на селі та який тому краще, ніж хтонебудь із людей міста, розумів би всі болі і потреби нашого сільського люду і вмів ці потреби по найкращим своїм силам на парламентарному ґрунті боронити. З цим поглядом Управа Укр. Нац.-Дем. Об'єднання цілком погодилася і обіцяла сільським виборцям 51-го виборчого округу, що вони мати-муть свого посла — селянина. На жаль, при всіх наших найбільших зусиллях, наслідком партійного розбиття, яке не з нашої вийшло вини, ми отримали при виборах лише трьох

послів з Об'єднання на округ 51, і таким робом 4-тий кандидат, господар із села Тудорковичі повіт Сокаль, Володимир Кохан, не стримав мандату. Тому я, як один із трьох послів, вибраних з волі Вашої Вашими голосами з 51-го округу, памятаючи Ваше давнє бажання мати посла-селянина і дотримуючи приречення Об'єднання та своє особисте, вважаю своїм обов'язком зректися мандату в користь громадянина Володимира Кохана.

Дякуючи Вам за честь і довіря, яке Ви okazали мені в день виборів, запевняю Вас, що я і на далі буду це довіря Ваше високо цінити і, затримуючи мандат з державної листи, буду вважати себе на далі представником Вашого округу і тому завсіди стоятиму до Вашого розпорядження.

Д-р. Дмитро Левицький,
голова Укр. Нац.-Дем. Об'єднання.

Чому уневажнено вибір українського посла?

Загадочна виборча справа в Тернополі.

Перші вісті про вислід голосування при соймових виборах у виборчій окрузі ч. 54 (Тернопіль) донесли, що в цьому окрузі листа ч. 18 здобула 5 мандатів, 1-ка 3, радикали 1 і сіоністи 1. Так було до середи, 7. ц. м. і всі були певні, що послом з листи ч. 18 вибрано також п. Олексу Яворського з Підгасць, як кандидата на п'ятім місці.

Тимчасом як грім з ясного неба упала в середу 7. ц. м. на українське громадянство вістка, що УНДО здобуло тільки чотири мандати (о. Кунинський, д-р Баран, п. Заваликут і п. Кунько), а одинка також чотири, при чому окружна виборча комісія ч. 54 нарахувала 1-ці кілька тисячів голосів більше, знижуючи рівночасно на кілька тисячів голосів 18-ці.

Цікаве, що про обчислювання голосів окр. комісією виборчою не повідомлено повновласників лист. З шістьох членів окр. комісії виб. ч. 54 є чотирох поляків та двох польських жидів — всі сторони 1-ки. Комісія зачала своє урядовання вже вівторок 6. ц. м. без участі повновласників лист, отже без ніякої контролі, бо інституція повновласників подібно як інституція мужів довіря при обводних комісіях виборчих є на те, щоби бути свідками цілого даного акту виборчого і перепинити всякі можливі виборчі зловживання.

В цім випадку предсідник комісії, яким є віцепрезидент окружного суду в Тернополі, Чарнецький, повідомив вправді повновласників лист — між ними і повновласника листи ч. 18 д-ра Івана Якимчука та заступника п. Василя Бачинського про засідання окр. комісії виборчої в цілі усталення вислідів голосування і означив час цього засідання на середу 7. ц. м. год. 10. рано в салі розправ ч. 8 суду окр. в Тернополі. В назначеній годині явився д-р Якимчук і п. Чарнецький сказав йому, що виборча окружна комісія скінчила вже своє урядовання в год. 7 рано тогож дня (урядувала цілу ніч без перерви), що вислidi

голосування вже усталені, протокол вже підписаний і акти опечатані, подаючи до відома тільки остаточний вислід, відомий з остаточного оголошення. Після інформації, уділених п. Чарнецьким число відданих голосів виносило 379.901, з чого обводній комісії виборчій уневажнили 3.255 голосів, з яких окр. виборча комісія узнала неважними тільки 2258 голосів, або іншими словами привернула важність 997 голосам. Цікаве вкінці, що п. Чарнецький не подав, з якої листи голоси уневажнювано, бо в Тернополі загально говорено, що уневажнювано майже виключно голоси 18-ки (найбільше в борщівському повіті), з якою проурядова одинка вела безпощадну боротьбу. Кінешь кіпців, з цієї виборчої „містерії“ вийшов послом четвертий кандидат 1-ки, чого не сподівалися навіть самі поляки.

Недопущення до участі в скрутині повновласників лист є ярим порушенням постанов соймової виборчої ординації, яка вимагає, щоби при обчислюванню голосів були присутні не тільки всі члени комісії, але й повновласники та їх заступники, які й мають підписати протокол з вислідів голосування. Того всего не було, бо повновласники листи ч. 18 не були присутні при обчислюванню голосів і не підписали протоколу.

Проти такого поступовання голови окружної комісії заперестували особисто повновласники листи ч. 18 д-р Якимчук і його заступник В. Бачинський а крім того вноситься протест до Найвишого суду в Варшаві з домаганням поновного розсліду всіх виборчих актів з округу ч. 54 і поновного усталення вислidi голосування в цілім виборчій окрузі та евентуального уневажнення четвертого мандату 1-ки, признаючи одночасно п'ятий мандат 18-ці.

Може від Найвишого суду довідась, чому властиво перепав український кандидат Олекса Яворський, якого спершу проголошено вибраним послом, а опісля цей вибір уневажнено в користь 1-ки.

Склад варшавського сойму.

Остаточний офіційний вислід соймових виборів представляється на основі виборчих лист так:

- 1) Польська урядова листа дістала у виборчих округах 102, з державної листи 23, разом 125 мандатів.
- 2) Польська соціалістична партія 52 і 12, разом 64.
- 3) Партія „Визволене“ 34 і 7 разом 41.
- 4) Народова партія робітнича 9 і 2, разом 11.
- 5) Сельроб правиця 4.
- 6) Польська хлопська партія 21 і 4, разом 25.
- 7) Комуністична партія 5.
- 8) Людова партія Стапінського 3.
- 9) Сіоністи 6.
- 10) Більок національних меншостей 45 і 10, разом 55.
- 11) Сельроб лівниця 3.
- 12) Русское народное об'єднання (москалі) 1.

- 21) Народовий блок праці 4.
22) Українські соціалісти радика-
ли 6 і 1, разом 7.
24) Блок католицько-народовий
(вшехполяки) 31 і 7, разом 38.
25) Блок „П'яста" і ха-деків (хри-
стіянських демократів) 28 і 6, ра-
зом 34.
26) Українська партія праці 1.
30) Католицька унія 3.
Ріжні місцеві листи 14.
Разом з виборчих округів вибра-
но 372, з державної листи 72 —
всіх послів разом 444.

Українські сенатори.

Сенатори Укр. Нап. Дем. Об'єднання:

- а) Із львівського воєводства: 1) Д-р Корнило Троян, адвокат у Хо-
дорові. 2) Олена Кислевська, ре-
дакторка „Жінчої Долі" в Коло-
миї. 3) о. Юліан Татомир, парох
в Луш-коло Самбора.
б) Із станиславського воєводства: 4) Мiron Ганавський, був-
ший генерал української армії, те-
пер господар в Черниці пов. Броди
(заступник Ол. Черкавський).
в) З тернопільського воєводства: 5) Д-р Антін Горбачевський, адво-
кат в Чорткові. 6) Микола Кузьмин,
кооператор і господар в Озирній
повіт Зборів. 7) Василь Бараник,
кандидат адвокатури і директор
каси в Заліщиках.
З державної сенаторської листи: 8) Володимир Децикевич, емерито-
ваний адміністр. урядник і член б.
Тимчасового Самоуправного Виділу
у Львові. 9) Михайло Галушинський,
проф. гімназії і голова „Просвіти"
у Львові.

II. Сенатор з партії соціалістів радикалів:

Д-р Іван Макух, адвокат в Тов-
мачі, вибраний у виборчому окру-
зі станиславського воєд. тва.

III. Сенатор із північно-західних українських земель.

Сергій Козицький, з партії сель-
роб-правниці.

Виборчі безправства.

Фальшування голосів в Турчан- щині.

З кожним днем наближає до нас щораз більше допесень про дивні містериї, які діляться в поодиноких громадах і повітах внаслідок голосування до сейму і сенату. Ось цікавий аразок:

В повіті Турка над Стриєм було 77 об-
ведових комісій. Обчислення Повітового На-
родного Комітету на основі точних звітів
мужів довіри і членів комісій виказують,
що в 55 обведових комісіях в усіх 77 впадо
на листу ч. 18 — 10.475 голосів, коли тим-
часом офіційне обчислення окружної ко-
місії в Стрию подає для усіх 77 обведових
комісій для 18-ти — 8.476 голосів. Де поді-
ляся решта понад 2.000 голосів і голоси з
22-ох дальших комісій, це загадка, яку не
так легко відгадати.

Треба конче, щоб кожда громада про-
вірила офіційний вислід виборів у своїй
громаді оголошений окружним виборчим
комісією і порівняла з вислідом установи
обведовою комісією даної громади. Колиб
показалося сфальшування вислідів голосу-
вання, мужі довіри листу ч. 18 повинні
якомога швидше в порозумінню в повітову
організацію протести проти виборів в їх
громадах і вносити рівночасно карні допе-
сення до прокуратури проти пофальшу-
вання вислідів виборів в часі передачі ви-
борчих актів в обведову комісію до окру-
жної.

Виборчі надужиття в Сихові пов. Львів.

В домівці Народної Кацеларії у Львові
(вул. Кетюшка ч. 1/11.) явилися мужі довіри
лист ч. 18. Петро і Іван Кульчицькі, листи
ч. 2 Юзеф Бобер, листи ч. 10 Юзеф Стру-
жиський і Ян Кібало, листи ч. 24 Марцін
Вержбішні і Антоній Паздзюр, щоб спіль-
но внести протест проти пофальшування
вислідів виборів в Сихові і рівночасно вно-
сити проти цього карні допесення до про-
куратури. Справа малася так, що при ви-
борах до сейму дня 4. п. м. Обведова Ко-
місія ч. 13 в Сихові за підписами членів
Комісії і мужів довіри усталили слідуєчий
вислід голосування: Листа ч. 1 — 118 голосів,
листа ч. 2 — 114, листа ч. 10 — 46, листа ч.
18 — 46, листа ч. 19 — 4, листа ч. 24 — 34 гол.

Тимчасом Окружна Виборча Комісія
у Львові усталила в громаді Сихів такий
вислід голосування: Листа ч. 1 — 248 гол.
листа ч. 2 — 69, листа ч. 10 — 14, листа ч.
18 — 4, листа ч. 19 — 4, листа ч. 24 — 14 голосів.

З поданого стану рішч виходить, що в
часі переслання актів в Обведову до
Окружної Комісії вислід голосування по-
фальшовано. Треба додати, що виборчі акти
не доходили в переполюванні у предсідника

обведової комісії і начальника громади Ох-
тів Казімержа Нічя.

Вибори в Барилів пов. Радехів.

Презес обведової комісії, учитель
Францішек Цісневич, з цілим апаратом бо-
вків терором приготував вибори у союзі
з 20-кою і 1-кою В дни виборів з'явився
в церкві, для розвідки, бо дотепер ніколи
до церкви не ходив, щоб чути, що буде
говорити парох. Повідомлений парох, о. Іван
Нагурський з місця здемаксував його, гово-
рячи, що в церкві є люди, які дотепер ніко-
ли не приходили, тож уважайте добре, що
парох буде говорити, і закрив наріз, щоб не
голосував на вореві церкві і народу.

Парох був членом комісії з вибору ради
громадської. Презес комісії почав виборчі
надужиття: 1) Льокаль виборчий казав
замкнуті і випускав лише по одному вибор-
цеві. 2) Видав функціонерам державної по-
ліції легітими до голосу в інших громадах а
вони голосували в місці, не віддавши легі-
тиміації. 3) В кувертах, які давав вибор-
цям, були вже картки, а також давав ку-
верти без печатки. 4) Функціонер поліції
віддавав два рази голос. 5) Не допускав до
голосу жінок, коли того самого назвиска
було більше, а одна з них голосувала. 6)
Позваляв своїм сторонникам, що батько
виконував функції виборця за сина, хотів
сина фізично цілком здоров. 7) Вже в по-
чатку так дібрав собі комісію, покликуючи
заступника місто члена комісії, щоб були
лиш його однодумці в 20.

Проти надужиття презеса комісії запро-
тестував о. Нагурський, домагаючись ви-
дання того всего до протоколу. У відповідь
на це пан презес поговорив щось телефо-
нічно зі старостом і виключив пароха з
комісії. А коли парох домагався описати
є ним протокол, казав пароха арештувати
і вивести з виборчого локалю, а на місце о.
Нагурського покликвав громадського писаря.
Мимо терору, паленої агітації 1-ки і
20-ки, мимо цього, що сельроб засипав чере-
з 16 літ Барилів своїми газетками, 16-ка ви-
шла побіжно, а сельроб не дістали ані
одного голосу.

Як голосували на 1-ку?

В селі Ступині пов. Радехів, головою
виборчої комісії був місцевий учитель,
Юліан Невядомський, поляк. Призначену
громадським урядом міліцію: трьох менше
впливових людей усталив на вулиці перед
локалем виборчим, а одного, побережника
з добрах Ваворовського, Стефана Федорови-
ча умістив в сінці виборчого локалю. Две-
рі до сінці виборчого локалю від вулиці
замкнені. Входить виборці поодинокі до сін-
ни, а стоячий там побережник переводить
контроль карток до голосування і немиг-
лому числу на картках відбирає, а дає
картку в одностов. В цей спосіб відобрав
він картки з ч. 18 слідуєчим селянам: Ма-
тій Коваль, Марія Ковалишин ж. Івана,
Магда Манастирська, Пилип Манастир-
ський, Олекса Залатій, Микита Заліско,
Теремко Левчуч, Павло Мельник, Василь
Мельник, Іван Мельник, Марія Стрма, Анна
Ковалишин ж. Папська, Іван Сарабух, Гриць
Чучман, Марія Чучман, Анна Чучман, Пе-
тро Котарський, Федь Яцишин і Никола
Ковалишин. А коли селянин Петро Чучман
звернув на це увагу повному службові по-
ліційови Мужилевському, цей тільки мах-
нув рукою. Так виглядало у нас голосування
і через це випав такий ганебний вислід:
однака 207 голосів, вісімнадцятка 112, де-
сятка 29 і дев'ятнадцятка 1, котрий комісія,
нехотючи робити виказу, уважала.

Очевидець.

Де поділись гроші?

Неприємне питання для комуні-
стичних агітаторів.

До останніх соймових виборів
у Польщі більшовики станули з ве-
личезним накладом праці і грошей.
Прямо вірити не хочеться, які вели-
канські суми сипнув московський
комінтерн на виборчу агітацію ко-
муністичних партій, що виступають
назверх під ріжними назвами, але
в нутрі під одним кличем і одною
командою. Ті гроші йдуть на сотки
тисяч доларів, бо на заграничну агі-
тацію більшовики грошми ніколи
не жалують.

У Варшаві арештовано комуні-
стичний комітет, що діяв на біло-
руських землях, і то в часі наради.
Між захопленими паперами найде-
но письмо московського комінтер-
ну, який дуже невдоволений неко-
рисним для комуністів вислідом
соймових виборів. В письмі звер-
тається увагу на величезні суми, які
видано на виборчу агітацію, а ви-
слід зовсім не відповідає обіцян-
кам, які робили агітатори Москви.
Комінтерн прямо не вірить, щоб всі
ті гроші видано на агітацію. В од-
нім тільки виборчій окрузі нібито
видано 200.000 зл. А таких округів
було кількадесят. Отже де поді-
лись гроші?

Це вже тайна-управ ріжних яв-
них і скритих комуністичних партій,
що ділають також на українських
землях і засипують наші села свої-
ми відозвами і газетками. Це вже

приватна справа, партійних ватаж-
ків, що накликають до боротьби
проти буржуї, а самі багатіють і
роблять все більші маєтки.

Політичний процес.

Несподіваний присуд.

Два місяці тривала перед трибуна-
лом присяжних суддів у Львові розпра-
ва проти 17 українців, обвинувачених в
тому, що належали до тайної військової
організації, управляли шпіонажу, а двоє
із них, Атаманчука і Ів. Вербицького,
що вбили шкільного куратора Собін-
ського. Пересунулося безліч прокура-
торських свідків, відчитано цілі гори
актів і остаточно безсторонній та уваж-
ний слухач не міг вистежити вражіння,
щоб як слід доказано все те, що заки-
нувано обвинуваченим. Лишилося бага-
то неясного і сумнівного в цій заплу-
таній справі, багато натягнутого і пере-
тягнутого, а багато недотягнутого. Ли-
шилось почування дивного роззвук
правди, який пробивається в цілій історії
українсько-польських взаємин від най-
давніших часів.

Процес скінчився дня 13. п. м. Після
промов прокуратора і оборонців, що тре-
вали майже тиждень, присяжні судді по-
твердили перше головне питання щодо
вини Атаманчука в скритовбийчій морді
Собінського 8 голосами, а щодо Вербиць-
кого 11 голосами. На інші питання щодо
шпигунства, головної зради і т. д. відпо-
відь присяжних суддів випала ріжно.

На своїй тій відповіді трибунал
оголосив присуд, яким засуджено Василя
Атаманчука і Івана Вербицького за зло-
чин скритовбийчій морді та шпигун-
ство на нару смерті через підвищення
з тим, що перший має бути страчений
Іван Вербицький.

Михайла Вербицького за злочин
шпигунства на рів тяжкої в'язниці, Воло-
димира Дзюса на півтора року, Остапа
Дерлицю на півтора року, Прокопа Ма-
тійшовца на 2 роки, Володимира Дармо-
хвала на 2 роки.

Ярослава Гредчака, Ольгу Гредча-
к і Михайла Вірстюка за уділювання по-
мочі злочинцям по рокови тяжкої
в'язниці.

Всім засудженим почислено сліду
в'язницю.

Цілком звільнено: Ольгу Вербицьку,
Юл. Головинського, Ант. Стефанішина,
Алекса Яницьку, Станіслава Дзюбину,
Ол. Корольову і Мик. Ковалицьку.

У в'язниці остали: Атаманчук, Іван
Вербицький, Дзюс, Дерлиця, Матвійців
і Дармохвал.

Оборонці засуджених на смерть
внесли зажалення неважності. Колиб
його не углядено, засудженим прислу-
гує ще прохання до президента держа-
ви о помилування.

Що чувати у світі?

Німецько-радянське непорозуміння.
Радянський уряд приказав недавно а-
рештувати 6 німецьких інженерів, заня-
тих при електричних улаштуваннях у до-
нецьких копальнях, під замітом, що во-
ни стоять у змові з буржуазними заговір-
никами і хотять знищити увесь донець-
кий промисл. Крім того арештовано ба-
гато місцевих робітників а 117 загранич-
них спеціалістів звільнено з тим, щоб
негайно виїхали за границю. Викриття
цього „заговору" викликало величезне
вражіння в Німеччині, тим більше, що
до арештованих німців більшовики не-
допускають нікого з німецьких дипло-
матів. Арештованим радянським горо-
жанам грозить кара смерті, а чужинцям
конфіскація їхнього майна. У відповідь
на все те німецький уряд перервав тор-
говельні переговори, які ведено з радян-
ським урядом аж до дальшого вяснен-
ня справи. Заноситься на відкликання
німецького посла з Радянщини.

В Женеві радянське Союз народів
а владі держав, що хотять затримати
лад, який вони встановили собі після
світової війни. Між іншим говорили на
тій раді про тайну посилку зброї, яку
државали на австрійсько-італійській
станції Готтард. Показалося, що посилка
йшла в Італію до Угорщини. В очах су-
сідніх держав це значить, що Італія
змовляється з Угорщиною до війни про-
ти них, щоб відібрати їм землі, які на-
лежали давніше до Угорщини. Скінчи-
лось на тім, що обі держави виперили
цей посилки і зброю продала австрій-
ська влада на ліцтвації.

Другою справою, над якою рада
Союзу народів, був малярсько-ру-
мунський спір за підкодування, якого
домагаються малярські горожане, що
покинули в Семигороді свої маєтки і пе-
ренеслись до Малярщини. Румунія, яка
занила Семигород, не хоче дати їм того

відшкодування. Справою займався вже
багато разів Союз народів і пим разом
рішч передати її на вирішення міжна-
родньому трибуналові в Газі, однак Ру-
мунія й на це не годиться.

Війна за нафту. На північно-східній
границі Арабії, між ріками Евфрат і
Тигр, коло Перського залузу є країна
Ірак, що має великі жерела нафти. Дав-
ніше належала вона до Туреччини, але
після світової війни Англія зробила з
неї „самостійну" державу, але під своєю
опікою, подібно як Єгипет. Тим способом
хоче забезпечити собі нафтові багатства
цеї країни. Однак на Ірак має великий
апетит сусіднє арабське племя, вагабита
і його король Ібн Савда, підмовлений
більшовиками, виповів недавно війну
Іракові. Розуміється, Англія мусить те-
пер боронити цеї країни, а владіство її
нафти і висилає туди свої війська. Ви-
творюється подібна історія, як з Мекси-
кою, де задля нафти заколюче спокій
Америка.

Конфіскація більшовицького золота.
Радянський уряд вислав до одного аме-
риканського банку золоту вартості 5 мі-
ліонів доларів. Коли золото прибуло по
дорозі до Франції, французький уряд
скопфіскував його і почислив як частин-
ний зворот передвоєнних російських дов-
гів, яких більшовики не хотять платити.

НОВИНКИ.

— Арештування. Дня 8. п. м.
арештовано в Шупарці, пов. Бор-
ців, місцевого пароха о. Володи-
мира Величковського у звязку з
агітацією за листом ч. 18. Поліція,
яка обходила ся з арештованим
дуже грубо, відставила його до
Борщова, де після переслухання
арештованого звільнено.

— Еміграція до Канади із Сх.
Галичини. У воєвідським уряді у
Львові відбулася нарада в справі
організації еміграції із Східної Га-
личини до заморських країв, голов-
но до Канади. Запобігування ріш-
ників з Польщі до Канади виносить
цього року коло 20 тисяч осіб, з
чого велика частина рекрутується
із Сх. Галичини. Участь в нараді
взяли представники воєвідських у-
рядів і еміграційних товариств.

— Розпорядок про домашній
арешт видав президент польської
держави. На основі цього розпо-
рядку суд може у присуді або в
окремій постанові ухвалити, що за-
суджений на кару арешту не довше
як 7 днів, може відсидіти в дома.
Підчас відсиджування кари домаш-
нього арешту, засудженому не віль-
но виходити з хати ані приймати
відвідин без дозволу влади, яка
зарядила виконання кари. Нару-
шення цієї постанови спричинює
крім виконання цілої кари в пу-
бличнім арешті ще й кару арешту
до шістьох тижнів. Влада, яка за-
ряджує виконання кари домашнього
арешту, може розпоряджувати
в справі виконання арешту органа-
ми державної поліції.

— Заліснення неужитків. Міні-
стерство рільництва признало кре-
дити на заліснення неужитків у су-
мі 241 тисяч зол. Цікаве, що коли
на воєвідства корінної Польщі при-
знано по кількадесят тисяч, на во-
євідство львівське 8, станиславів-
ське 6, а на тернопільське тільки 4
тисяч зол.

— Невже це правда? В Чортко-
ві арештовано трьох людей під за-
мітом, що в селі Мухавці належали
до тайної організації, яка мала на-
падати на двори, розбюковати по-
ліцію, військо і т. п. На підставі їх
зізнань арештовано 25 українців,
переважно понизше 20 літ.

— Палестина не хоче Шварцбар-
та. Убийник Петлюри, Шварцбар-
т, що боячись мести за свій вчинок,
вибрався до Палестини, розчару-
вався сильно, коли палестинська
влада не дала йому дозволу на від-
зд до жидівської держави. Тепер
Шварцбарт мусить вернути назад
до Франції.

— Стан озимин. Наглі морози в
останніх тижнях викликали велике
занепокоєння серед хліборобів.
Озимі засіви, що перезимували під
снігом дуже добре, тепер загро-
жені сильним морозом і можуть по-
зиммерзати.

— **Смерть 6. львівського генерал-губернатора.** В Парижі помер на еміграції бувший генерал-адютант російського двора, гр. Юрій Бобринський. На початку світової війни був установлений російською окупаційною владою генерал-губернатором у Львові.

— **Склеп „Народної Торговлі“ в Коломиї** впав жертвою пожежі. Згоріли всі товари разом з урядженням вартості 30.000 зол. Школа була обезпечена.

— **Величезні грошеві зловживання.** В бюрі „Орбіс“ у Львові, що виарендувало від залізничної влади продажу залізничних білетів, викрито величезні грошеві надужиття. Державний скарб потерпів страту на півтора мільона золотих. Арештовано кількох директорів і урядників, що вжили спроневерені гроші на приватні цілі.

— **Нешаслива пригода з літаком.** Над Жовквою вибухла 17. ц. м. бензина у військовій літаку, що вилетів із летунської стації в Скнилові коло Львова. Горючий літак упав на поля оо. Василян, причім пільот Шидловський погіб на місці а ппор. Кернажицький помер, перевезений до львівського шпиталю.

— **Бандити, що вибирались до Бразилії.** В листопаді м. р. напав якийсь бандит на Зофію Дрозд в Раві руській, возну місцевого банку, і зрабував їй готівку 8.000 зол. і 135 дол., яку вона несла на пошту. Довгий час поліція не могла вислідити бандита, аж недавно арештувала під замітом грабункв двох молодих столярів Немця і Рудого, що вели розгульне життя і шастали грішми на всі боки. Оба мали при собі ще досить грошей і паспортів до Бразилії.

— **Ліквідація повітових судів.** Говорять, що повітові суди в Нижанковичах і Радимні коло Перемишля будуть знесені. Повітовий суд в Радимні має бути приділений до Ярослава а в Нижанковичах до Перемишля.

— **Швагра Вільгельма II, Александра Зубкова** видалили з Німеччини. Він вибирається до Африки, а його жінка покищо не знає, що робити: чи мандрувати з чоловіком, чи остатись в краю.

— **Нешасливі проби.** Перелет Атлантийського океану літаком з Америки до Європи удався минулого року вже двічі, але з Європи до Америки ще нікому. Всі проби європейських летунів скінчились нещасливо. Минулого тижня вилетів з Англії летун Гіншкліф з двома пасажирами, але також пропав без вісти. Погиб мабуть, так як інші смільчаки, попавши в полосу страшної бурі коло берегів Америки. Між пасажирами була дівчина, донька одного англ. лорда.

— **Смерть жовніра.** На Звіринці коло Вільна вибух динамітовий набій, що викинув десятника Демянчука на кільканадцять метрів в гору. Тіло його найдено без голови.

— **Долина смерті.** В Каліфорнії зода великого штучного озера, довгого на кількадесят кілометрів, розірвала греблю і залила величезну долину з містами і селами. Згинуло коло тисяч людей.

— **Страшна різня християн.** В однім місті китайської провінції Сватау китайські більшовики вирізали 3.000 осіб, що прийняли християнську віру.

— **Напад супа на літак.** В країні Нікарагуа (в середній Америці) упав на землю військовий літак, причім погубило двоє людей. Причиною упадку був суп, величезний птах-хижак, що вдарив з цілою силою на одно крило літака, наслідком чого він перевернувся.

— **Знесення кари смерті.** Швайцарська національна рада ухвалила знесення кари смерті у Швайцарії.

— **Засуд бандитів.** Окружний суд в Білімстоці засудив на смерть Александра Бойка, що сім літ укривався в біловежській лісі, займаючись бандитизмом. Між іншим убив зі своїми спільниками в 1923 р. генерала Балаховича. Розправа викрила, що один член його шайки, Бартосяк, вернув до Седлець і вступив на службу до поліції. Інших засуджено на в'язницю.

ДОПИСИ.

КРАСІВ, ПОВ. ЛЬВІВ. Гідне наслідкування. Село, яке не має інтелігентів, що давали б народові провід. Торік приїшов до Красова на управителя маєтку Абрамавичів великий україножер, Загачевський і почав будувати в українській селі Польщу. Всіх слуг, що не піддалися хунізму, повидурив а на їх місце приймав таких, що йдуть йому на руку, а мажурів. Роблячи всіх майже громадян звинувачивши в тому, через впливи поля, сіножатеї та роблячи ласку в лісі, старався вже при виборах до громадської ради перекласти до неї поляків, яких в селі в чотири і тих чотирох викинув до ради. Хотів бути причиною до уневажнення виборів Загачевський все поклав і поставив на своїх. Однак помилився пан обиватель, маючи надію, що нововибрана громадська зверхність стане його посіпаками або зрадниками свого народу. Чесність і свідомість нашого народу бере верх над хунізмом. Кілька днів перед виборами до союму, закликав Загачевський до себе начальника громади Сенька Гумецького і почав давати прикази, як має вести агітацію за 1-кою. Забув бідняга, що він в урядником самоуправної громадської установи і сам українець. Коли начальник громади відповів, що він українець і що його обов'язком віддати голос на українську лісту ч. 18, Загачевський заявив, що постраждає усе життя його в начальника громади. Але Гумецький розумів добре, що все це робить в користь польських партій, то виїде на шкоду українському народові, і рішучо оперся проти того, щоб пан Загачевський що небудь йому приказував. Постава такого начальника громади повинна бути приміром для інших, які казали, що му-приказали, або боявся, щоб його не усунуло. Завдяки неспівучій праці деяких свідомих і енергічних одилиць, які неабияк наприказали, або боявся, щоб його не усунути, сьят на 1-ку голосувати, бо він вийт, йому цювались над освідченням народу, голосування до союму пішло добре. По голосуванню п. Загачевський закликав до себе одного із свідомих селян і почав відпрожуватись, мовляв, я вам відвалячусь. Однак людей, які знають, що „в своїй хаті, своя правда і сила і воля“, такі погрози не відстрашують бити чесними українськими громадянами.

ЛУБЯНА пов. Львів. Наказний вийт польським агітатором. При виборах до громадської ради побідила в Лубяні національна свідомість українських громадян, чого доказ вибір громадської зверхності, аложеної також із свідомих громадян. Не подобалося це громадському комісареві Івандови Яценко, який всіма способами старався протидіяти в затвердженню нововибраної зверхності. А при соймових виборах, коли громадяни Лубяни йшли на українську лісту ч. 18, наказний вийт Яценко „поржондні Русін“, помію того, що все кричить „я за нашим народом“, всіма способами поширав картки на польську лісту ч. 1. До помочи в своїй агітації покликав свого сина Сенька, та свого будучого зятя Олексу Кречковського, мовлячи, що як ви попрете, мене в агітації на 1-ку, то буду мати чим перед старостством представитись, що для поляків працюю, і буду далше комісарем. Висше згаданий та інші агітатори всіма способами заганявали громадян голосувати на 1-ку, обіцяючи їм за те всякі блага. Один з них обіцяв одній бабі за голос 1-ки кілька пар польських чобіт. Підчас самого голосування агітували коло самого виборчого льокалі і на донесення виборчої оторожі, комісар замість заборонити агітацію, з радости затрав ру-ви. Однак голосування до союму пішло не найгірше. А вам, пане Яценко, скажемо: Уважайте, обавом до часу воду носить! Ви комісаром не вродились і ним умирати не мусите. Опам'ятайтесь, поки час!

Громадянин.

УСТЕ ЗЕЛЕНЕ, пов. Бучач. Хто був характерний, а хто десь збаламутити? Завдяки праці місцевого виборчого комітету в Устє зеленім, внаслідок трьох народностей, переведено вибори до союму в користь українського народу, бо на лісту ч. 18 віддано 370 голосів. Щоби бути певним побіди національної лісти і в сусідніх селах, прибув п. Іларій Ботюк на запрошення місцевих комітетових до Луки і Межигіря на передвиборчі збори, де яких вівзав присутність для добра українського народу голосувати тільки на лісту ч. 18. Село Лука в ослідок зведено в селі діляча з лісти ч. 6, М. Слободяна з всеї таки ані в тім селі ані Межигірю на лісту ч. 6, не вваж ні один голос. Це доказ, що наш народ вже добре визнається, хто йому приятель а хто ворог. Одно тільки нас дивує, що село Задарів в останній хвилі, мимом старань місц. комітету УНДО, щоб ішли одним національним фронтом, голосували на лісту ч. 26 і таким

способом кинули яких 500—600 голосів на марно. Село Задарів потягнуло за собою, здається, і части села Лазарів та майже ціле село Ляцце і таким способом кинули на марно яких 1500 голосів. Тепер збаламучені тяжко того жалують, бо видать, що але гробили.

Поінформований.

СОГОРІВ, пов. Сянік. В нашому селі живе один риний комуніст, що баламутить громаду своїми науками та часописами. Перед виборами одержав він грубі тисячі на агітацію, ходив по селах, дурив людей і купував голоси за 20 зл. Але і добре він обловився, бо в агітаційні гроші купив собі корову і поле, хоча в него тісно і купо в хаті. В нашому селі фаміліяніт попереднього А. В., крикун і несовісний чоловік старої доби, москвофіл. Оба вони господарюють в селі і терроризують цілу громаду. Перед виборами був у нас п. В. Подубінський і ради в голосувати на лісту 18. Але де там, в давня збаламучені люди за намовою кринників і під їх загрозой всі свої голоси віддали на лісту сальроба 6 або москвофілську 20, а тільки 10 селян розумних пішло на 18-ку. Коли всі села Сяніччини йшли на 18-ку, одно наше село в повіті на сміх і глум усім голосували противно. В нашому селі кооператива „Єдність“ а до її управи вдерлись несовісні люди і господарюють громадським добром як своїм на власну руку і для своєї кишені. От до чого дозодить руйнацька криня в нашій громаді! Скаменіть, люди, бо лихо вам буде, не слухайте кринників, проч в тіми, що нечесть громаді наносять! Дивіть на інші села в повіті, майте розум і еднуйтеся, бо пропадети між чужими людьми!

Свідомий.

Нові книжки і видання.

М. Возняк: 16. Белей і Ол. Комисський. До зв'язків Галичини з Наддніпрянщиною в 80 рр. XIX. в. Львів, 1928. Накладом Видавничої Спільки „Діло“. Сторів 45.
Світ, інформований журнал. ч. 5. Львів, вул. Руська ч. 8.
Жіноча Доля, двотижневик для українського жіноцтва, ч. 6. Коломия, вул. Нова 1.
Сокільські Вісти, орган українського сокілства ч. 3. Видав Сокіл-Батько у Львові, вул. Руська ч. 20.
Сільський Господар, орган краєвого тов. „Сільський Господар“ ч. 6. Львів, вул. Зіморевича ч. 20.
Господарсько-кооперативний Часопис, орган Ревізійного Союзу укр. кооператив, ч. 11. Львів, вул. Словацького ч. 14.

Смішне.

ПРОВОРНИЙ ЖЕБРАК.

Господар: Милостині нікому не даю. Можу дати працю. Поріж сячень дров, а відстанеш 10 золотих. Іншому дави тільки 7 золотих.

Жебрак: Знаєте що, господарє? Дайте мені тих 7 золотих, а дрова най ріже інший!

БАТЬКО І СИН.

Батько до сина, що приніс зі школи кепське свідоцтво: Знаеш, дурню, що Шевченко в твоім віці вже добре вчився.

Син: Шевченко у Вашім віці був уже великим поетом, а Ви що?

ДОРОГА ДО НЕБА.

Учитель: Що треба робити, щоб дістатися до неба?

Учень: Треба вмирати...

† ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

ВОЛОДИМИР РАДОВИЧ, міщанин з Комарна, довголітній передплатник „Свободи“, член Заряду пов. організації УНДО, б. довголітній член Виділу читальні „Просвіти“ і Виділу філії „Просвіти“ в Комарни, помер 17. III. 1928 в 33. р. життя. Покійний належав до найбільш ідейних і метких одилиць серед міщанства Комарна, яке своєю дуже численною участю в похороні 18. III. 1928 засвідчило не тільки, що для освідчення міщанства посягав Покійний чимало праці і часу від р. 1920. Над доминою попрацювали Покійного від чит. „Просвіти“ і міщанства — І. Пеленський Йосифа, від б. стрільців У. Г. А. — А. Пеленський, від пов. організації УНДО — посол Гр. Тершаковець. Земля йому пером!

ОГОЛОШЕННЯ.

АГЕНТИ до відвідування приватної клієнтелі по селах, щоби продавали покупні хліборобські артикули, пошукуємо за високою провізією. Промиток за певний. Проспект даром. Зголошення до Адміністрації під „Висока провізія“.

87 1-1

МУШИНА літ 23, з укінченою народною школою, глядає заняття при українській інституції. Зголошення до Адміністрації під „Безробітний“.

1-1

ФІЛЬВАРОК 38-морговий з будинками (орне поле, пасовисько, сіножать і ліс около 18 м.) при залізничній шляху Львів-Станиславів стація в місці на продаж. Ближні інформації у Ізидора Рудницького у Львові, вул. Тереса 2 Б. 88 1-с

Спеціаліст недуг легенів, серця і жовудка

д-р Фелікс Ган

Львів, вулиця ГОРОДЕЦЬКА Ч. 46-66 Пересвітлення Рентгеном. 1-4

Фабрика паперу

глядає двох або трех викваліфікованих слюсарів або ковалів.

Мешкання і повне удержання при фабриці. Високий заробок. Зголошення зі заподанням віку і дотеперішньої праці просимо надсилати під ч. п. 91. до Адміністрації „Свободи“.

1—2

АДВОКАТ

Іван Білинський

ек. суддя отворив канцелярію

в САМБОРІ, вул. ВАЛОВА ч. 7. (за церквою — торговця).

РАДИКАЛЬНО УСУВНЕ СПЕЦІАЛЬНИМИ БАНДАЖАМИ НАЙБІЛЬШІ І ЗДАСТАРІЛІ ПРОПУКЛИНИ черева, пупка, уда і пахвини у дітей, жінок і мужчин. ОПАСКИ: проти черевної обвислості, проти обвислення шлунка сист. д-ра Кобельника, по перебутій полозі і т. д. **ГУМОВІ ПАНЧОХИ** проти жидляв ніг. **ПРЯМОДЕРЖАКИ І ГОРСЕТИ** проти роблення горбу і проти скривлення хребетного стовпа. **ГУМОВІ МОЧНИКИ** на день для ослаблених на ніхур. **БАНДАЖИ** проти випадання жатиці сист. д-ра Ляведана. **ПРОТЕЗИ** штучних ніг для ампутованих і т. д. **БАНДАЖИСТ ПОЛЯЧЕК** в САМБОРІ Ч. 119. Ціниики даром

Українці й Українки!

Фірма наша висилає кожному на свята цілий комплект товарів **тільки за 39 золотих,**

а це: 3 м. матерії подвійної ширини в добрім гатунку, якого хто хоче поліру; 3 м. батисту на цілу сукню для жінок у прегарних десенях; 3 м. зефіру на мужеську сорочку в різних десенях; 2 м. білого полотна на жіночу сорочку; 1 велике простирадло; 1. мягкий ручник; 1. турську хустину на голову; 1. жіночий фартух і 3 батистові хустинки до носа. Все це висилаємо за післяплатою тільки за 39. зол. коли відстанемо замовлення листом. Купуючи нічого не ризикує, бо коли товар йому не подобається, ми приймаємо його назад і звертаємо гроші. Ті, що пришлють негайно 3 зол. не платять коштів опаковки, ані поштової оплати. Гроші висилати

„Wygoda Polska“ Łódź,

ul. Południowa 18. Skrzynka poczt. 482. P. S. Ціниики на всілякі мануфактурні товари висилаємо задувно.

1—2

БЛІДНИЦЮ,

МАЛОКРОВНІСТЬ УСУВНЕ

ВИНО ХІНОВО-ЗАЛІЗНЕ виробу М-ра КШИШТОФОРСКОГО

на еспанській малязі

регулює жіночі недуги, додає сили, побуджує апетит, додає крові, а жінкам у злогах привертає сили неімовірно скоро; спеціально поручене лікарями в недугах легенів, по тяжких недугах, при загальній ослабленню, обірванню, недостаті охоти до життя, худоті, панороках, при фізичній і умовній виснаженню. Можна набутти у всіх аптеках і дрогеріях або у власнім інтересі замовляти просто в фабрики, Щоби оминуть лихих безвартісних підрібок, жадати виразно: **Вино хіново-залізне М-ра Кшиштофурского.** Наслідкування рішучо відкинути! Менша фляшка в перес. зол. 3-25 5 фляшок 13 зол. Подвійна фляшка в перес. зол. 5-00, 5 фляшок 22-00 зол.

Видаточний склад і вирібня на Польщу:

Fabryka chemiczna Mr. Krzysztoforowski Tarnów VII. 39 6-2